
 <p>Iestāde: Labklājības ministrija Struktūrvienība: Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām vadošā iestāde</p>	APSTIPRINĀTS: 	Dokumenta nosaukums: Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām vadlīnijas risku pārvaldībai 2014.-2020.gada plānošanas periodā		
	Vadošās iestādes vadītāja L.Grafa	Datums: 16.01.2015	Reģ.Nr.: 1/VADL/EAfVP	Lpp.: 11

EIROPAS ATBALSTA FONDA VISTRŪCĪGĀKAJĀM PERSONĀM VADLĪNIJAS RISKU PĀRVALDĪBAI 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ

Ievads

Lai darbības programmas „Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” (turpmāk-darbības programma) vadībā iesaistītās institūcijas varētu ieviest kvalitatīvu vadības un kontroles sistēmu, tajā skaitā, identificēt, izvērtēt un vadīt iespējamos riskus, Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk - fonda) vadošā iestāde ir izstrādājusi „Vadlīnijas risku pārvaldībai” (turpmāk – vadlīnijas). Vadlīniju mērķis ir sniegt fonda vadošai un sertifikācijas iestādei metodisku atbalstu efektīvas risku vadības nodrošināšanai darbības programmas īstenošanā. Fonda sadarbības iestāde un revīzijas iestāde izmanto vadlīnijas, tās pielāgojot katrai iestādei noteikto funkciju risku vadībā.

Vadlīnijas sastāv no trijām daļām, kurās aprakstīts risku vadības process. Vadlīnijās ir piedāvātas ieteicamās risku aprakstam izmantojamās veidlapas, kas pievienotas pielikumos:

- ✓ ieteicamā darba tabula riska vadības procesa soļu dokumentēšanai (1.pielikums), kurā var uzskaitīt visus iespējamos riskus, aprakstīt to cēloņus un iespējamās sekas, norādīt iestāšanās varbūtību un riska līmeni, detalizēti aprakstīt darbības attiecīgā riska gadījumā, kā arī norādīt amatpersonu, kura riska vadības procesā ir atbildīga par riska mazināšanas pasākumiem – riska īpašnieku;
- ✓ ieteicamā darba tabula riska iestāšanās varbūtības un seku – riska ietekmes noteikšanai (2.pielikums).

Risku vadība ir mērķtiecīgi veikta iespējamo risku iestāšanās varbūtības un seku analīze, kas dod iespēju izvēlēties efektīvu rīcību (preventīvo, seku mazināšanas vai novēršanas) modeli un īstenot to.

Risku vadības process

Riskus apraksta, lai noteiktu galvenās riska jomas un izvērtētu to potenciālo ietekmi uz darbības programmas īstenošanu. Lai īstenošana noritētu veiksmīgi un netiktu pakļauta neparedzētiem apstākļiem neveiksmīgu un neefektīvu lēmumu dēļ, tās vadības procesā ir jāņem atpazīt riskus, tos novērtēt, analizēt riska apstākļus un

samazināt riska iedarbību. Riska faktoru un riska seku noteikšana palīdz secināt, kādi ārējie faktori, kas atrodas ārpus darbības programmas plānošanas un īstenošanas robežām un nav tās kontrolē, ir izšķiroši veiksmīgai īstenošanai un rezultātu sasniegšanai.

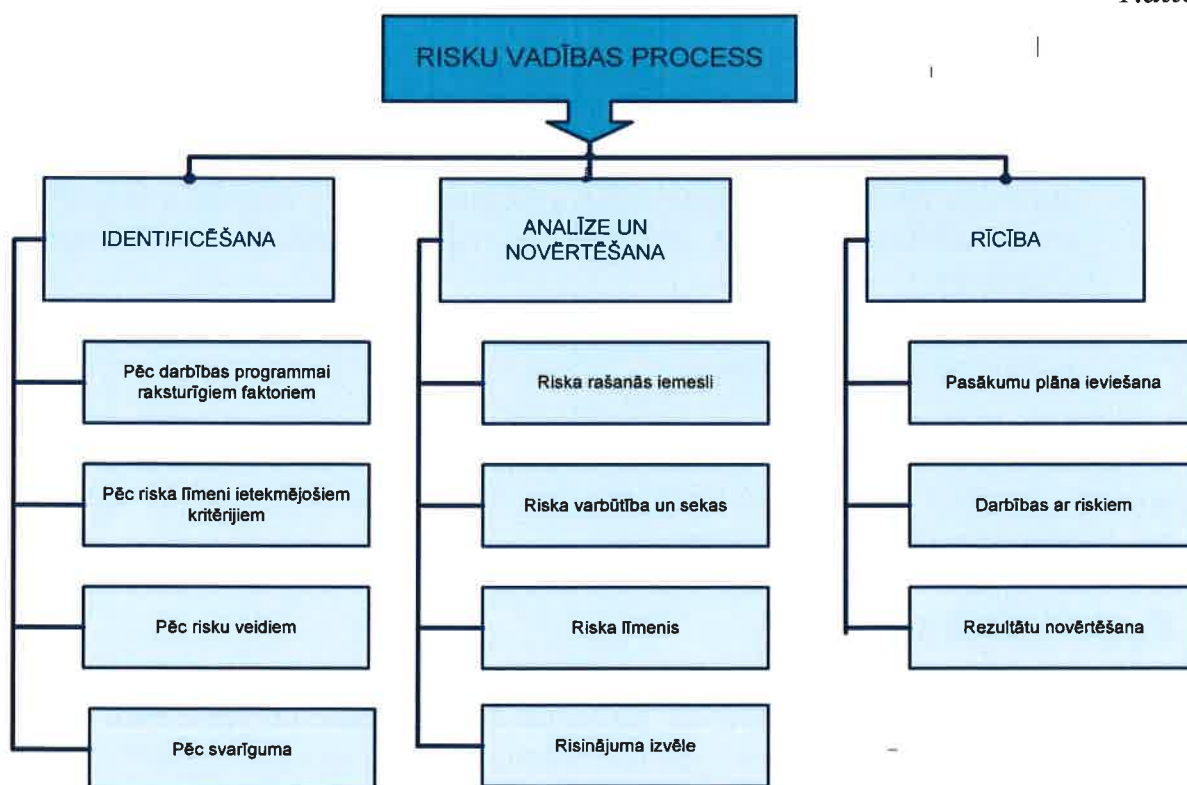
Būtisks nav uzrādīto risku daudzums, bet tas, cik kvalitatīvi veikts risku izvērtējums un vai ir paredzēti atbilstoši risku mazināšanas pasākumi.

Risku vadība nozīmē sistēmisku pieeju, t.i., risku vadības metodes ir jārealizē tehniskās palīdzības darbības (turpmāk – TP darbība) sagatavošanas posmā, un īstenošanas posmā, veidojot sakārtotu, saprotamu un pārskatāmu iekšējo vidi. Sagatavošanas posmā formulē un dokumentē iespējamus riskus, analizē un novērtē tos, izstrādā pasākumu plānu risku mazināšanai vai novēršanai. Īstenošanas posmā, apzinoties kāda jauna riska iespējamību, ir atkārtoti jāveic risku analīze un novērtēšana, kā arī jāpārstrādā pasākumu plāns risku novēršanai vai samazināšanai. Risku vadības process ir parādīts 1.attēlā.

Risku vadības procesu iedala trīs etapos – risku identificēšana, analīze un novērtēšana, rīcība. Rīcību noslēdz risku uzraudzība – īstenoto pasākumu rezultātu novērtēšana.

Risku vadībai ieteicams izveidot darba grupu, ko vada vadošās vai sertifikācijas iestādes vadītājs, sastāvā iekļaujot vadošās un sertifikācijas iestādes pārstāvi un ministrijas struktūrvienības amatpersonu, kas saistīta ar iekšējās kontroles sistēmas nodrošināšanu, kā arī nepieciešamības gadījumā piesaistot citas ministrijas amatpersonas. Ja risks pārsniedz vadošās un sertifikācijas iestādes kompetenci, darba grupas vadītājs uzaicina dalībai tajā sadarbības iestādes pārstāvi.

1.attēls

I. Risku identificēšana notiek, analizējot datus un informāciju, lai noteiktu vājās puses un nepilnības dažādos TP aspektos un dažādos īstenošanas posmos.

1. Nosaka iespējamos riskus, ņemot vērā šādus darbības programmai raksturīgus faktoros:

1.1.novitāte - jauna funkcija Labklājības ministrijā (turpmāk - ministrija), kas no vienas puses daļēji izmanto zemkopības nozarē jau aprobētu pārtikas paku izdalīšanas shēmu, to paplašinot saturiski, precīzāk mērķējot un papildinot ar papildpasākumiem, no otras puses jauna programma, kas satur visus Eiropas Savienības fondu sistēmas elementus;

1.2.atbilstība mērķim - formulēts mērķis un iezīmēti atbalstāmo darbību veidi;

1.3.ierobežotība laikā - noteikts TP attiecināšanas periods;

1.4.finansiālo, materiālo un cilvēkresursu ierobežotība - konkrēti resursu apmēri iezīmēti darbības programmā un ieviešanas normatīvajā regulējumā;

1.5.juridiskā sakārtotība - visi procesi definēti tiesību aktos, skaidri noteiktas atbildības, normatīvi regulēti pienākumi un tiesības, prasības, kritēriji un nosacījumi;

1.6.pastāvīga attīstība – regulārs procesu un iesaistīto pušu viedokļu izvērtējums, kas ir pamats darbības programmas darbību pilnveidei;

1.7.sabiedrības līdzdarbība - sabiedrības iesaistes un viedokļu saskaņošanas nepieciešamība.

2. Nosaka iespējamos riskus TP darbību īstenošanā vadošajā un sertifikācijas iestādē, ņemot vērā riska līmeni ietekmējošus kritērijus:

2.1.vadošās iestādes funkciju deleģēšanas iespēju izmantošana un sadarbības iestādes kapacitāte un spēja sadarboties;

2.2.izvērtējumu, ziņojumu, pārskatu sagatavošana un iesniegšana paredzētajā kvalitātē un termiņos;

2.3.mērķa grupas skaitliskās izmaiņas vai tās noteikšanas izmaiņas;

2.4.atbalstāmo darbību saturiskās vai apmēra izmaiņas;

2.5.funkciju nodrošināšanai nepieciešamo iepirkumu veikšana atbilstoši iepirkuma plānā paredzētajam;

2.6.vadošās vai sertifikācijas iestādes funkciju nodrošināšanā piesaistīto amatpersonu kompetence, cilvēkresursu kapacitātes un attīstības nodrošināšana, personāla izmaiņu vadība.

3. Riskus sagrupē pēc risku veidiem, lai vadošās vai sertifikācijas iestādes vadītājs varētu deleģēt riska īpašniekiem nodrošināt attiecīgā riska mazināšanas vai novēršanas uzdevumus:

3.1.Stratēģiskās vadības riski - riski, kā ietekmē var nākties veikt izmaiņas plānošanas dokumentā - samazināt vai mainīt piedāvātā atbalsta apmēru vai mainīt atbalstāmo pasākumu klāstu atbilstoši politiskajām prioritātēm,

- piemēram, trūcīgo iedzīvotāju skaita pieaugums, demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās, izmaiņas starptautiskajā politiskajā un ekonomiskajā vidē;
- 3.2. Vadības riski – riski, kas ietekmē darbības programmas vadību, tajā skaitā uzraudzību un novērtēšanu, izraisa laika grafika izmaiņas, kas var radīt citu risku iespējamību. Piemēram, vadības pieredzes trūkums, vadības komandas nespēja sastrādāties, neprecīzi sadalīti pienākumi un veicamie uzdevumi, procesu vadība nav efektīva, vadībā iesaistītas iestādes vietēji izvirzīto prasību neatbilstība Eiropas Komisijas izvirzītajām prasībām, komunikācijas risks, valodas prasmju vai kultūras atšķirību dēļ, kas ierobežo saziņu un neļauj gūt labumu no savstarpējas sadarbības;
 - 3.3. Personāla riski – riski, kas attiecas uz darbību īstenošanā iesaistīto personālu, piemēram, tā nepietiekamās zināšanas vai prasmes, specifisku apmācību iespēju neesamība tirgū, personāla mainība, cilvēkresursu nepietiekamība institūcijā vai to neefektīvs sadalījums, lai veiktu paredzētās funkcijas, amatpersonu kvalitatīvas aizvietošanas apgrūtinājums;
 - 3.4. Finanšu riski – riski, kas saistīti ar darbības programmas finanšu instrumentiem, piemēram, valsts budžeta priekšfinansējuma trūkums, tirgus situācijas un cenu nepārzināšana, uz nepareiziem pieņēmumiem plānota finanšu plūsma un inflācija, kuras dēļ uzsākot darbību īstenošanu, plānotās izmaksas var būtiski atšķirties no reālajām;
 - 3.5. Īstenošanas riski – riski, kas rodas, ja procesi vai procedūras darbojas kļūdaini vai nedarbojas vispār, kā rezultātā tiek būtiski traucēta vai kavēta darbību īstenošana, ieskaitot krāpšanās risku. Piemēram, nepilnīga vai neatbilstoša organizatoriskā struktūra, neprecīzi definēti uzdevumi, kā arī atbildīgie par to izpildi, dokumentu plūsmā nav pietiekami izmantotas elektroniskās informācijas aprites iespējas, nepietiekams finanšu, laika un cilvēkresursu ieguldījumu apjoms jaunas informācijas sistēmas izstrādē un ieviešanā, nepietiekama informācijas drošība, tajā skaitā nesankcionētas piekļuves risks u.c.;
 - 3.6. Juridiskie riski – riski, kas attiecas uz spēkā esošo normatīvo aktu prasību neievērošanu, līgumsaistību neievērošanu un citiem juridiskiem aspektiem, t.sk. nepareiza iepirkuma procedūras veikšana;
 - 3.7. Informācijas pieejamība un informācijas apmaiņas riski - riski, saistībā ar dažādu līmeņa informācijas apmaiņas nepietiekamu nodrošināšanu, piemēram, informācija iestādes iekšienē netiek efektīvi atlasīta, strukturēta un izplatīta, kas izraisa apgrūtinātas sadarbības risku starp procesā iesaistītajiem. Savukārt mērķa grupai un citām darbības programmas vadībā iesaistītajām institūcijām nepieejama, neskaidra un nepietiekami aktuāla informācija prasa papildus ieguldījumus informācijas sniegšanai mērķgrupai vai tās pārstāvjiem klātienē.
4. No visiem identificētajiem riskiem atlasa būtiskākos, lai kvalitatīvāk varētu veikt projekta risku analīzi un novērtēšanu.

2.tabulā ir sargrupēti, iespējamie riski, bet vadošās un sertifikācijas iestādes amatpersonas doto tabulu var papildināt ar citiem identificētajiem riskiem, var mainīt to formulējumus, atbilst mazāk svarīgos un tālākās risku vadības procesa darbības veikt tikai būtiskākajiem riskiem.

II. Analīze un novērtēšana sniedz iespēju katram no riskiem piešķirt prioritātes novērtējumu, ņemot vērā esošās darbības, procesus vai plānus, kas tiks izmantoti, lai mazinātu risku.

1. Riska rašanās iemeslu analīze.

Pastāv iespēja, ka riski var būt viens ar otru cieši saistīti. Tāpēc, identificējot riskus, izvērtē to cēloņus un analizē, vai attiecīgo risku sekas nebūs saistītas ar citu risku iestāšanos.

2. Riska iestāšanās varbūtību un seku novērtēšana.

Riska analīze ļauj katram riskam piešķirt riska līmeni, ņemot vērā riska iestāšanās varbūtību un sekas riska iestāšanās gadījumā, skatīt 1.pielikumu Ieteicamā darba tabula riska iestāšanās varbūtības un seku – riska ietekmes noteikšanai.

Varbūtība – iespējamais riska iestāšanās biežums (izteikts punktos) darbības īstenošanas laikā vai noteiktā laika periodā;

Sekas – riska seku ietekme (izteikta punktos) uz darbības īstenošanu kopumā, finanšu un cilvēku resursiem, plānotajām aktivitātēm un citiem darbībai raksturīgiem faktoriem.

Risku analīzi un risku līmeņa noteikšanu ieteicams dokumentēt, lietojot 2.tabulu.

3. Riska līmeņa noteikšana.

Riska līmeni nosaka, izmantojot 2.attēlu, piemērojot šādus prioritātes līmeņa rādītājus:

- zems, ja punktu skaits ir robežās no diviem līdz trijiem;
- vidējs, ja vērtējums sasniedz no četriem līdz septiņiem punktiem;
- prioritāte ir augsta, ja punkti sasniedz astoņas līdz deviņas vienības.

RISKA LĪMEŅA (PRIORITĀTES) NOTEIKŠANA				
VARBŪTĪBA	RISKA SEKAS			
	MAZSVARĪGAS (1)	VAIRĀK MAZSVARĪGAS NEKĀ SVARĪGAS (2)	VAIRĀK SVARĪGAS NEKĀ MAZSVARĪGAS (3)	SVARĪGAS (4)
MAZ TICAMS (1)	ZEMS (2)	ZEMS(3)	VIDĒJS(4)	VIDĒJS(5)
RETI (2)	ZEMS(3)	VIDĒJS (4)	VIDĒJS(5)	VIDĒJS (6)
PERIODISKI (3)	VIDĒJS (4)	VIDĒJS (5)	VIDĒJS (6)	AUGSTS (7)
ATKĀRTOTI (4)	VIDĒJS(5)	VIDĒJS (6)	AUGSTS (7)	AUGSTS (8)
BIEŽI (5)	VIDĒJS(6)	AUGSTS (7)	AUGSTS (8)	AUGSTS (9)

Riska līmenis norāda nepieciešamo reakciju – cik detalizēti jāizstrādā pasākumu plāns attiecīgā riska novēršanai vai samazināšanai, kāda uzmanība jāpievērš riska iestāšanās gadījumā, kāds ir riska raksturs prioritāte attiecībā uz darbību. Palīdz koncentrēt vadības uzmanību uz augsta līmeņa riskiem, ļauj noteikt, kad ir jārikojas nekavējoties un kad rīcības plāns vēl jāattīsta.

Izvērtējot riska varbūtību, sekas un to nozīmīgumu, var konstatēt būtiskākos riskus, kuru novēršanai vai samazināšanai ir jāizstrādā pasākumu plāns. Darbības sagatavošanas posmā identificētos riskus ar **augstu** riska līmeni un būtiskākos riskus ar **vidēju** riska līmeni ieraksta 1.tabulā.

4. Darbību apraksts un labākā risinājuma izvēle.

Risku novēršana vai samazināšana ietver organizatoriskus un tehniskus pasākumus, kuri jāveic ar mērķi minimizēt zaudējumu apjomu, kas rastos nelabvēlīgu notikumu attīstības dēļ.

1.tabulas 7.kolonnā „Darbību apraksts riska novēršanai vai samazināšanai” ieteicams saplānot visas darbības, iekļaujot priekšrakstus ar norādījumiem konkrētām iesaistītām personām, kādi pasākumi tām jāveic un kādas var būt sagaidāmās sekas, iestājoties tai vai citai riska situācijai. Plānojot darbības un izvērtējot situāciju, nepieciešams pārliecināties, vai ir iespējams veikt pasākumus, kas novērstu attiecīgo risku jau pirms darbības uzsākšanas. Šāds detalizēts

plānojums sniedz iespēju savlaicīgi reaģēt uz negatīvajām sekām riska gadījumos, samazina nenoteiktību un pozitīvi ietekmē cilvēku darbību riska apstākļos.

Vadoties pēc detalizētā darbību apraksta, atzīmē ieplānotos pasākumus riska novēršanai vai samazināšanai iepriekšējā punktā atlasītajiem riskiem ar **augstu un vidēju** riska līmeni. Pasākumu plānu attiecīgajiem riskiem ievieto riska reģistrā.

Pasākumiem plānā ir jābūt:

- ekonomiskiem, tajā skaitā, pasākumu izmaksām ir jābūt mazākām nekā iespējamie zaudējumi riskam iestājoties;
- reāli īstenojamiem.

III. Rīcība

1. Risku vadības plāna ieviešana.

Vadošā un sertifikācijas iestāde vai nozīmētais riska īpašnieks rīkojas atbilstoši plānā paredzētajām darbībām – vienreizējiem vai regulāriem pasākumiem un to ieviešanas termiņiem identificēto risku mazināšanai vai novēršanai. Risku vadības procesā ir būtiski, lai visas iesaistītās personas būtu informētas un laikus saņemtu informāciju par notiekošajām darbībām un plānotajām izmaiņām.

2. Darbības ar riskiem.

Risku vadība uzsākas darbības programmas sagatavošanas laikā un turpinās tās īstenošanas, izrietoši riski ir periodiski jāpārskata, lai nodrošinātu to, ka pasākumu plāns joprojām ir atbilstošs. Īstenošanas posmā, veicot ieplānotās darbības, izkristalizējas situācijas, kad var iestāties kāda jauna riska iespējamība, paaugstināties vai pazemināties kāda jau identificēta riska līmenis. Šādās situācijās ir atkārtoti jāveic riska analīze un novērtēšana, kā arī jāpārstrādā pasākumu plāns risku novēršanai vai samazināšanai.

3. Sekošana un rezultātu novērtēšana.

Vismaz vienu reizi pusgadā riska īpašnieks sagatavo informāciju par regulāriem un vienreizējiem pasākumiem un to ietekmi uz identificēto risku, kā rezultātā tiek pārskatīta riska prioritāte.

1. pielikums Ieteicamā darba tabula riska vadības procesa soļu dokumentēšanai

Riska apraksts	Riska cēloņi	Varbūtība (1-5)	Seku apraksts	Sekas (1-4)	Riska līmenis (zems-videjs-augsts)	Darbību apraksts risika novēršanai vai mazināšanai	Riska īpašnieks
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Stratēģiskās vadības risks							
Atbilstāmo darbību prioritāšu maiņa							
Trūcīgo personu skaita būtiskas izmaiņas							
Demogrāfijas situācijas pasliktināšanās							
Izmaiņas starptautiskajā politiskajā vai ekonomiskajā vidē							
Vadības risks							
Vadības komandas nespēja sastrādāties							
Vadības pieredzes trūkums							
Vadības maiņa							
Neprecīzi sadalīti pienākumi un veicamie uzdevumi							
Neefektīva procesu vadība							
Prasību neatbilstība EK izvirzītajām prasībām							
Komunikācijas risks valodas prasību vai kultūras atšķirību dēļ							
Personāla risks							
Personāla pieredzes trūkums							
Personāla nepietiekama atbildība par veicamo darbu un tā izpildes kvalitāti							
Personāla maiņa							

piekļuves risks										
Fonda informācijas sistēmas novēlota ieviešana, nepietiekams sistēmas aprobācijas laiks										
Krāpšanas gadījuma iestāšanās										
Juridiskais risks										
Izmaiņas normatīvajos aktos										
Normatīvo aktu neievērošana vai nepareiza interpretācija										
Nepareiza iepirkuma procedūras veikšana										
Līgumsaistību neievērošana										
Komunikāciju risks										
Informācijas nepietiekama apmaiņa starp procesā iesaistītajiem										
Neskaidra un neaktuāla informācija sabiedrībai un mērķa grupai										

2.pielikums. Ieteicamā darba tabula riska iestāšanās varbūtības un seku – riska ietekmes noteikšanai

Darbības programmai raksturīgie faktori un riska līmeni ietekmējošie kritēriji, kas noteikti riska identificēšanas posmā un sagrupēti:

- izmaiņas ārējā vidē – politiskie lēmumi, izmaiņas mērķa grupā (skaitliskās vai saturiskās), izmaiņas Fonda darbības programmā, normatīvo aktu prasības un izmaiņas tajās, izmaiņas citu Fonda vadībā iesaistīto institūciju darbībā (strukturā, vadībā, darbiniekos, sistēmā, procesos, prasībās utt.), kam nelabvēlīga ietekme uz Fonda finansējuma saņēmēju vai partnerorganizāciju;
- izmaiņas iekšējā (LM) vidē – strukturā, vadībā, darbiniekos, sistēmā, procesos, prasībās, komunikācijā;
- faktiskie notikumi – kļūdas, pārkāpumi, risku pārvaldības īstenošana;
- finansiālā ietekme – neatbilstošas izmaksas.

Kritērijs	1	2	3	4	5
<p>Vērtējums</p> <p>Varbūtība (riska iestāšanās iespējamība)</p>	<p>1</p> <p><u>maz ticama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - procesu, kas saistīti ar attiecīgo risku, darbība ārējā un iekšējā vidē ir noteikta, relatīvi stabila un vēsturiskas kļūdas un nepilnības tajos pēdējā pusgada laikā nav konstatētas; - procesu īstenošanā ir apzināti iespējamie riski un pasākumi/rīcības to mazināšanai (un tie tiek īstenoti) 	<p>2</p> <p><u>reta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - procesu, kas saistīti ar attiecīgo risku, darbība ārējā un iekšējā vidē ir noteikta, relatīvi stabila, tomēr pēdējā pusgada laikā tajos ir konstatētas kļūdas un nepilnības; - procesa īstenošanā ir apzināti iespējamie riski un pasākumi/rīcības to mazināšanai (un tie tiek īstenoti) 	<p>3</p> <p><u>periodiska</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pēdējā pusgada laikā ir bijušas būtiskas izmaiņas strukturā, personālā, vadībā, sistēmā un procesos, kas saistīti ar attiecīgo risku, vai tās notiek šobrīd; -un/vai citi risku ietekmējošie faktori ir būtiski (divi vai vairāki); -procesa īstenošanā riski apzināti daļēji, tiek īstenoti pasākumi/rīcības konkrētā konstatētā riska novēršanai 	<p>4</p> <p><u>atkārtota</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -risks atkārtoti īstenojies pēdējā pusgada laikā; -un/vai bijušas būtiskas (divas vai vairākas) izmaiņas iekšējā vai ārējā vidē; -pasākumi/rīcības riska novēršanai nav īstenoti vai īstenoti nepietiekamā apjomā 	<p>5</p> <p><u>bieža</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -risks sistēmiski īstenojies pēdējā pusgada laikā; - un/vai bijušas būtiskas (divas vai vairākas) izmaiņas iekšējā vai ārējā vidē; - pasākumi/rīcības riska novēršanai nav īstenoti
<p>Sekas (ietekme)</p>	<p><u>mazsvarīga</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - riskam nav būtiskas ietekmes; - nav finansiālas ietekmes vai tās apmērs ir zem EUR 250; 	<p><u>vairāk mazsvarīga nekā svarīga</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - iespējami finansiālie (tiešie, netiešie) zaudējumi vai problēmas ar finansējuma nodrošināšanu apjomā no EUR 250 līdz EUR 10 tūkst. 	<p><u>vairāk svarīga nekā mazsvarīga</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - iespējami finansiālie (tiešie, netiešie) zaudējumi vai problēmas ar finansējuma nodrošināšanu robežās no EUR 10 tūkst līdz EUR 150 tūkst. 	<p><u>svarīga</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -iespējami finansiālie (tiešie, netiešie) zaudējumi vai problēmas ar finansējuma nodrošināšanu apjomā virs EUR 150 tūkst. -atstāj ietekmi uz darbības programmas, normatīvo aktu līgumu vai vienošanos par Fonda līdzfinansēto darbību prasību izpildi 	

